

Саопштење Удружења “Атеисти Србије” поводом најаве увођења верске службе у Војсци Србије

Удружење “Атеисти Србије” скреће пажњу јавности на низ проблема који ће проистећи из имплементације одлуке о увођењу верске службе у јединице и установе Војске Србије коју најављује Министарство одбране.

Овакав потез је суштински непотребан зато што су верска права припадника Војске Србије (ВС) у потпуности већ загарантована тренутно важећим Правилном службе, као и Законом о ВС на такав начин да се не ремети кохезија и јединство јединица. Тако је, на пример, дозвољено ношење мањих религијских симбола, али испод униформе. Гарантован је и посебан режим исхране, својствен верској традицији коју припадник ВС поштује, уколико то логистички услови дозвољавају. Такође, дужности психолошке подршке војницима већ обављају квалификовани војни психолози који су специјализовани за рад у трупи, те је аргумент о психосаветодавној функцији војних свештеника беспредметан и може само да доведе до душлирања дужности и конфликта надлежности у пракси.

Уколико се уведе регуларна верска служба у јединице ВС то ће, неминовно, довести до повећања свести о индивидуалној верској припадности, док је, напротив, смисао војне службе интеграција људи различитог порекла и схватања у јединствен систем. Како ће се осећати припадници неке од мањинских деноминација или атеисти уколико њихова јединица буде учествовала у некој верској манифестацији која није део њихове традиције? Да ли ће онда бити принуђени да упркос томе учествују или да ли ће бити изложени неформалној стигматизацији од стране својих другова и старешина уколико то одбију? Такође, нејасно је да ли војни свештеници имају обавезу да се брину о свим припадницима војске, па и онима који не припадају њиховој вероисповести, или само о својим верницима. Уколико је ово друго случај, онда је на делу парцијализација војних структура по конфесионалним линијама. Војна организација треба управо да хомогенизује своје припаднике, а не да их на овакав начин подваја.

Пошто су верске организације политички и идеолошки субјекти пар ецелланце, да ли ће онда потпасти под чланове 12, 13 и 14 Закона о ВС, којима се забрањује истицање политичких обележја, учествовање на политичким догађајима у униформи и гарантује идеолошка, интересна и страначка неутралност ВС? Шта ће се десити уколико вођство неке од вероисповести заступљених у служби дође у конфликт са уставним поретком државе Србије? Да ли ће у том случају војни свештеници остати лојални својим надређенима у војној или у верској хијерархији?

Ово су врло озбиљна питања на које званичници Министарства одбране не дају никакве одговоре, а велико је питање како ће изгледати очекивана уредба о регулисању односа Министарства одбране и црква, пошто, за разлику од Закона о ВС, није била предмет јавне дебате и није била изложена анализи и коментарима независних експерата.

Такође, поставља се и питање оправданости фискалног издатка који проистиче из запошљавања око тридесет војних свештеника у официрским чиновима у складу са позицијом коју заузимају, особито у време интензивне кризе када је на хиљаде искусних старешина отпуштено из службе или пензионисано, управо због смањења издатака за одбрану земље. Да ли би систем одбране имао више користи од тридесет доказаних официра или пропорционалног броја професионалних војника уместо свештеника? Војска већ више од две деценије није добила ниједан нов технички систем од стратешког значаја, али је зато приоритет увођење војног свештенства.

Оно што је, ипак, вероватно најбитније јесте чињеница да се овим чином блатантно гази Устав Републике Србије, који гарантује раздвајање цркве од државе. То није ништа ново и само је наставак десетогодишње тенденције која је резултирала добијањем веронауке у школама, верских факултета на терету буџета, замало и креационизма у основношколским уџбеницима и ситуације у којој верске вође, које грађани Србије нису бирали, имају утицаја на креирање политика, које имају последице по све, а не само припаднике њихових верских заједница. Овај потез Министарства одбране ће само имати за последицу укупно слабљење система одбране а не његово јачање.